



ISSN: 3060-4613



MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI



O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

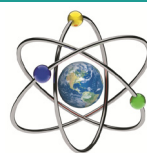


№2(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal



MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI



*Elektron nashr. 784 sahifa,
2-fevral, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Kasbiy mahorat va tajribalarni rivojlantirishning mazmuni, shakl va usullari	22
<i>Yo'ldasheva Feruzaxon Shavkatbekovna</i>	
O'zbek tili darslarida 5E modelini qo'llash orqali ta'lim sifatini oshirish: Chimboy tumani 36-sonli ixtisoslashtirilgan maktab misolida	26
<i>Kojamuratova Ulbosin Punkitbaevna</i>	
Shaxs ijtimoiy faolligi: tushuncha va tahlil.....	29
<i>Baxriyeva Nargiza Axmadovna</i>	
Fiziognomika va psixologik yondashuvlar asosida portret qalamtasviri ta'limini takomillashtirish.....	33
<i>Babadjanov Axmadjan Xudayberdiyevich</i>	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini pedagogik texnologiyalar asosida rivojlantirish	37
<i>Nusharov Bobir Bolbekovich</i>	
Личностные характеристики как ассимиляция системы отношений младших школьников и предмет воспитательного воздействия учителя	41
<i>Олимова Азиза Кахрамоновна</i>	
"Vitagen ta'lim texnologiyalari" asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarda perseptiv qobiliyatni rivojlantirishga o'rgatishning didaktik imkoniyatlari	47
<i>Tursunboyeva Kamola Ilxomjon qizi</i>	
Ekologik ta'lim va tarbiya asosida talabalarda ekoturistik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik-metodik asoslari.....	50
<i>Kamolov Baxtiyor Xasanboyevich</i>	
Individual ta'lim trayektoriyasi: maktabgacha yoshdagi bolalarda ekspressiv nutq buzilishlarining o'ziga xos xususiyatlari	54
<i>Fayziyeva Nozima Oybek qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida mantiqiy masalalardan foydalanish samaradorligi	59
<i>Ibragimova Nozima Ulug'bekovna, Pardayeva Hosila Quدراتulla qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda tarbiyachining kreativ roli	64
<i>Botirova Lobar Kamolovna</i>	
O'quvchilarda mantiqiy fikrlashni rivojlantirish.....	69
<i>Kaipova Tazagul, Kaipova Elmira</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini zamonaviy kasb-hunarlariga qiziqtirishda integrativ usullardan foydalanish	73
<i>Ergasheva Nigora Erkinovna</i>	
Proposals for the Development of Education in Teaching Musical-Historical and Theoretical Subjects	76
<i>Sobirova Gulkhayo Aktamjonovna</i>	
Raqamli ta'lim sharoitida talabalarda mediakompetentlikni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	81
<i>Rustemov Abseit Trijan o'g'li</i>	
Hamkorlik ko'nikmalarini takomillashtirishga oid tajriba-sinov ishlarini tashkil etish mazmuni	85
<i>Baxramova O'ramol Uralovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining matn ustida ishlash orqali o'quvchilarning nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirishda nazariy asoslanish mohiyati.....	88
<i>Boxodirova Muxlisa Xoljigitovna</i>	
Zoologiya fanini o'qitish jarayonida talabalarining ilmiy-tadqiqot faolligini rivojlantirish mexanizmlari	92
<i>Dushekeeva Nasiba Rustembaevna, Arepbaev Islambek Muratbaevich</i>	
Ingliz tilini o'rganishda zamonaviy texnologiyalarning roli	96
<i>Ergasheva Mehriyona</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarining tasviriy ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy asoslari	100
<i>Jummayeva Sayyora Shokir qizi</i>	



The Role of Digital Technologies and Virtual Reality in Modern English Teaching Methodologies	104
Seilkhanova Rita Nurniyazovna, Kalbaeva Mexriban Elbrus qizi	
Sog'lom separatsiya orqali yoshlar sog'lig'ini mustahkamlash: tibbiy-psixologik yondashuvning empirik tahlili	109
Mavlyanova Surayo Sultanaliyevna	
Badiiy-tarixiy meros asosida pedagog shaxsini tarbiyalash: nazariya va amaliyot uyg'unligi	112
Qodirova Mavluda Maxodir qizi	
Gamified Programming Platforms: Analysis and Recommendations	116
Ra'nokhon Ne'matjon kizi Rakhimova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida giperaktiv bolalar bilan ishlashning ilmiy-nazariy asoslari	123
Raimqulova Sojida Abdusaid qizi	
Qandli diabet bilan og'riqan bemorlarga pedagogik yordam ko'rsatish tizimi.....	126
Shermatova Yakut Sabirovna	
O'smirlar o'rtasida kiberbulling	129
Tashbekova Aziza Mirsuxbatovna	
Uzoq muddatli davolanishga muhtoj bolalar uchun tyutorlik yordamini tashkil etish	132
Tolipova Pokiza Xasan qizi, Isamuxamedova Dildora Raxmatilayevna	
Zamonaviy maktablarda xavfsizlik madaniyatining roli.....	135
Turdiyeva Zilola Jalilovna	
Global akademik reyting va raqobat muhitida xalqaro olimpiadalarning o'rni	138
Xalikova Umida Mirovna	
Tarbiyachining bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish jarayonidagi o'rni	143
Xasanova Shaxnoza To'xtasinovna, Rahimova Umida Abdurasul qizi	
Biologiya darslarida TIMSS topshiriqlarini integratsiyalash.....	148
Zayniyev Suxrobjon Islombek o'g'li, Komiljonova Muslima Shuxrat qizi	
О трансверсальных компетенции воспитателя дошкольного образования.....	153
Садыкова Шоиста Акбаровна, Назарматова Дилшода Умаралиевна	
Talaba-yoshlarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlashning pedagogik-psixologik xususiyatlari	156
Kushakova Gulnora Egamkulovna	
Yosh oilalarda ajralishlarni bartaraf etishning pedagogik mexanizmlarini aksiologik yondashuv asosida takomillashtirish	160
Normurodova Gulnora Ikromovna	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining innovatsion faoliyatini rivojlantirish mexanizmlari	164
Mamadaliyeva Dildora Alisher qizi	
Psixologik zo'ravonlikning o'smirlarda destruktiv xulq shakllanishiga ta'siri	168
Jurakulova Dildora Ziyadullayevna	
Maktab maslahatchilarining boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	172
Kazakova Saxiba Abdurayimovna	
Kichik maktab yoshi o'quvchilarida ongli intizomni tarbiyalashning samarali usullari.....	178
Ziyayev Adxamjon	
Lingvokulturologiyada konsept tushunchasining nazariy talqini	182
Jo'rayeva Nozima Nozim qizi	
Sport takomillashuvi bosqichida voleybolchilarning sakrash qobiliyatini rivojlantirish texnologiyasi	185
Shaimardanov Sherbek Abdurashid o'g'li	
Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarda nutq rivojlanishining pedagogik-psixologik xususiyatlari	189
Teshaboyeva Feruza Raximovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasiga oilaning katta avlodi va ularning ta'siri.....	192
Ashirova Sojida Baxromovna	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy-metodik tayyorgarligini differensial yondashuv asosida o'qitishning tarixiy pedagogik ildizlari	196
Bekmuratova Shoxida Ne'matjonovna	

Talabalarda yozuv kompetensiyasini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	200
Jabborova Salomat Abdijalilovna	
Integrativ o'qitish asosida bo'lajak logopedlarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish mazmuni.....	204
Maxmudova Madinaxon Sobirxonovna	
6-7 yoshli bolalarda mehnatsevarlik xislatlarini shakllantirishda xalq og'zaki ijodidan foydalanish	208
Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Omonxonova Muzayamxon Sarvar qizi	
Bo'lajak surdopedagoglarni koxlear implantli bolalar bilan ishlashga tayyorlashda amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish texnologiyasi	213
Raximova Xurshidaxon Sadikovna	
Yevropa muhandislik ta'limi tajribasi asosida texnika yo'nalishlari talabalarida texnik kompetentlikni rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari	217
Xalikova Nargiza Abduvaliyevna	
Tilning obrazli kuchi: perifrazalar turlari va xususiyatlari	221
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
Inklyuziv ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan ishlashning pedagogik va psixologik xususiyatlari.....	224
Zayirkulova Nozima Ilyas qizi	
Mentorlik faoliyatida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish	229
Zikriyayev Zokir Mamirovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil fikrlashni rivojlantirish.....	232
Xadicha Muxammadiyeva Karomatovna, Sunnatullayeva Amina	
Professional kompetentlik va uning shaxs psixologik xususiyatlari bilan o'zaro bog'liqligi	235
Artikova Nodira Shavkat qizi	
Talaba qizlarni jismoniy faolligini rivojlantirish tasnifi va ularni orgatish metodikasi.....	240
Otasheva Oysanamxon Hamidulla qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda shaxslararo munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlik	245
Bekchanova Kuvanch Roximovna	
Voleybolchilarni tayyorlashda differensial vositalaridan foydalanishning zarurligini, ularning o'yin amplusini hisobga olgan holda aniqlash usullari	249
Kambarov Kozimjon Ibragimovich	
2-toifa diabet bilan bog'liq stressga qarshi kurashish strategiyalari va psixologik holatlar	254
Sadikova Umida Botirovna	
Boshlang'ich ta'limda vizual va multimediaviy texnologiyalarning pedagogik-psixologik ahamiyati	258
Raximova Faridabonu Alisher qizi	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida VARK modeli asosida multimodal o'qitishni tashkil etish (OAK talablariga mos maqola).....	261
Raximova Mushtariy Alisher qizi	
Raqamli ta'lim muhitida veb-texnologiyalar asosidagi platformalarning dasturiy ta'minotini ishlab chiqish va optimallashtirish	264
Zoxidov Jahongir Botirxonovich	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan koxlear implantli bolalar og'zaki nutqini umumta'lim jarayonida ona tili darslarida rivojlantirish metodikasi.....	272
Isoqjonova Dilfuzaxon Muxtorjon qizi	
Bo'lajak surdopedagoglarni mustaqil ta'lim jarayonida kasbiy malakani shakllantirishning samarali metodlari	276
Teshabayeva Oyguil Fazliddinovna	
Yetuklik yoshidagi ayollarda hayotdan qoniqish darajasiga o'ziga ishonch va o'z-o'zini qadrlashning ta'siri	280
M. R. Sultonova	
Shifoxonalarda tashkil etilgan maktablarda bemor o'quvchilar bilan faoliyat olib boruvchi pedagoglarga qo'yiladigan talablar	284
Umarova Saboxon Minavvarovna, Abdusattorova Gulxumor	



Chet til ta'limida mustaqil ishni tashkil etish masalalariga doir	287
Erkayev Elmirza Temirovich	
10–11 yoshli futbolchilarda tezkorlik sifatini rivojlantirish metodikasi.....	294
Ishmuratov Hasanboy Karimjonovich	
Jismoniy tarbiya darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining samaradorligini oshirish usullari	298
Yaqubov Arslon Maxmudovich	
Mahmudxo'ja Behbudiy faoliyati va uning o'rganilishi	301
Dinora Eshboyeva Alisher qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda axloqiy kompetensiyalarni kasbiy faoliyatida qo'llay olish. Axloqning kelib chiqishi va asoslanish masalasini nazariy tahlil qilish	306
Shaxayev Bauirjan Seytgalievich	
Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyalarini qo'llashda raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	310
Ahmedova Zuhaxon Mamurovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishning dolzarbligi va zaruriyati	314
Mirzabayeve Zebo Umarovna	
Elektrolitlarda elektr toki mavzusini o'qitishda noto'g'ri tasavvurlar va ularni bartaraf etish metodikasi	317
Xoliqov Qurbonboy To'ychiyevich	
Mediata'lim asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining milliy tarbiya faoliyatini takomillashtirish .	323
Ibodullaeva Dildora Shukrulla qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'limga jalb etilgan imkoniyati cheklangan bolalar bilan ishlashda montessori metodikasining uyg'unligi	327
Ismatova Shodiya Ne'matilla qizi, Xaydarova Shaxlo Narzullayevna	
XIV asr oxiri va XV asr boshlari turkiy tillar taraqqiyotini o'rganishda "Kitob ul-Bulg'at" asarining lingvistik tadqiqi	332
Tursunaliyeva Muslimabonu Abduvosit qizi	
Informatika ta'limida interfaol o'quv majmualari asosida o'yinli texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilarning bilim va kompetensiyalarini rivojlantirish.....	336
Nabiyev Feruz Abdumannonovich	
STEAM loyihalari asosida maktab o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish.....	341
Choriyor Maxmatraimov Eshmatovich	
Psixolog talabalarda tolerantlik va madaniyatlararo kompetensiyalarni shakllantirish	345
Akbaraliyeva Asilaxon Tojiddinovna	
Raqamli ta'lim muhitining pedagogik salohiyati asosida o'quvchilarning kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish (texnologiya fanini o'qitish misolida).....	348
Kulboyeva Dilnoza Abdug'ofurovna	
O'zbek tili – faxrim, g'ururim	351
H. Shukurova, M.Jumanazarova	
Zamonaviy dars – pedagogik ijodkorlikning asosiy maydoni.....	355
M. Kuzibayeve	
Talabalarni ta'lim jarayonida sun'iy intellekt elementlaridan foydalanishga tayyorlash metodikasini takomillashtirish.....	358
Mastonov Jahongir Mamatqul o'g'li	
Raqamli maktabda yashil o'quv dasturi: kengaytirilgan va virtual reallik texnologiyalari bilan integratsiyaning pedagogik modeli.....	362
Maxmudov Abdiqodir Yusupovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kasbiy faoliyat jarayonida pedagogik empatiyani shakllantirish pedagogik muammo sifatida	367
Orinbaeva Jarqinay Djuginis qizi	
Gamified Programming Platforms: Analysis and Recommendations	371
Ra'nokhon Ne'matjon kizi Rakhimova	

Bo'lajak o'qituvchilarning raqamli kompetentligini rivojlantirishda nazariya va amaliyot integratsiyasi muammolari	377
Sh. A. Xujakulov, T. B. Kadirov	
Uzoq muddat davolanayotgan bolalarning matematik savodxonligini oshirishda fanlararo bog'lanishning roli.....	383
Tursunova Dildora Ziyadullayevna, Ochilov Orazbek Qosim o'g'li	
Sayyid Burhoniddin Muhaqqiq Termiziyni "Maorif" asarida bilish etikasi va ma'naviy-axloqiy tarbiya	387
Tursunova Nilufar Samiyevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki nutqini rivojlantirishning psixologik xususiyatlari	393
Tursunova Saida Isakovna	
Yosh avlodni tarbiyalashda hamkorlik tarbiya texnologiyasining o'rni	396
Pirlijeva Gulmira Botir qizi	
Integrativ raqamli-didaktik yondashuv asosida interfaol o'quv majmuallardan foydalanish muammolari va rivojlanish istiqbollari.....	400
Nabiyev Feruz Abdumannonovich, Mamanazarov Baxrom Jumonovich	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni tasviriy faoliyatda bilish jarayonlarini rivojlantirish	405
Sadirova Kamola Giyozovna	
Kurash sport turining yoshlar jismoniy va ma'naviy rivojlanishidagi ahamiyati.....	409
O'razboyeva Adiba Abdug'ani qizi	
Bo'lajak oilaviy shifokorlarning kasbiy motivatsion rivojlanishini ta'minlashning pedagogik yondashuvlari.	413
Xalmuxamedov Bobir Taxirovich	
О развитии учебно-познавательной деятельности студентов	418
М. Халикова	
Психологические механизмы искажения истины в процессе социализации: нормативно-когнитивная модель и смешанное эмпирическое исследование	421
С. Ю. Нишанов	
Методы повышения речевой активности студентов в процессе обучения иностранному языку.....	425
Утешова Зернегул Хурметуллаевна	
Prenatal va erta chaqaloqlik rivojlanishi va rivojlanishning biologik asoslari	429
N. Mirbabayeva	
O'smir shaxsining rivojlanishi	433
Matyakubova Shohista Odamboy qizi	
O'zbekistonning ma'naviy va madaniy hayotida jadidlarning tutgan o'rni	435
N. M. Qodirova	
Development of Physical Qualities Through the Use of Special Physical Exercises With Student Participation.....	439
Rikhsiev Dilshod Shavkatovich	
Tabiiy fan darslarida STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanishning ahamiyati	442
Umaraliyeva Baxtilaxon Raxmonali qizi	
Special Physical Exercises in Coxarthrosis During the Preoperative and Postoperative Periods of Rehabilitation.....	446
Valiev Farrukh Nigmatjonovich	
Роль цифровых технологий и дидактических принципов в учебных практик.....	449
Байметов М. М.	
Uzoq muddat davolanishga muhtoj bo'lgan o'quvchilarning ijtimoiy moslashuvchanlik ko'nikmalarini shakllantirish – didaktik zaruriyat shafatida	453
Xoliqulova Dilnoza Sheraliyevna	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlar asosida kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirish	457
Farsaxonova Mastura Jalol qizi	
Maktabgacha ta'limni rivojlantirishning yangi tamoyillari	464
O'tayev Akram Yo'ldoshevich	



Chet tilda tinglab tushunishdagi muammolar va ularni bartaraf etish usullari	467
<i>Jumayeva Gulxan Amrullayevna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning verbal-kasbiy kompetensiyalarini takomillashtirishning ijtimoiy ahamiyati	471
<i>Nematova Gulsanam Abdullayevna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida "Tibbiy biologiya. Umumiy genetika" fanini o'qitishning psixologik jihatlarining amaliy ahamiyati.....	476
<i>Sharipova Farida Salimldjanovna</i>	
Fransuz tili ta'limida madaniyatlararo muloqot kompetentsiyasini rivojlantirishning pedagogik tizimi	483
<i>Muzaffarova Nodira Mardonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida takomillashtirilgan sifat menejmentini amaliyotga tatbiq etish bo'yicha tajriba-sinov ishlari.....	488
<i>Mirzayeva Shaxida Abidinbiyevna, Mamanazarova Nargiza Komildjanovna</i>	
Maktab ta'lim jarayonida interaktiv simulyatoralarni VISC-5E pedagogik modeli asosida integratsiya samaradorligini tahlil qilish (Ixtisoslashtirilgan maktablar misolida).....	492
<i>Qo'chqorov Shaxzod Begali o'g'li, Turabdjnov Sadritdin Maxamatdinovich</i>	
Rinolaliyada tovushlar talaffuzining rivojlanish xususiyatlari	500
<i>Baltabayeva Durdona Erkin qizi</i>	
Intellectual mulk egalari muvaffaqiyatga erishishning psixologik omillari	504
<i>Shamshetov Jiyenbay Karamaddinovich</i>	
O'zbek xalq ertaklarida bola shaxsi ijtimoiy shakllanishiga doir pedagogik qarashlarning ifodalanishi	507
<i>Askarova Zuhra Shavkat qizi</i>	
Turkiy yozma yodgorliklarda soletsizm fenomeni: genezisi va funksional xususiyatlari	511
<i>D. A. Raxmatova</i>	
Bo'lajak pedagoglarni bolalar ijtimoiylashuvini boshqarishga tayyorlash metodikasi	517
<i>Toxtasunova Gulbaxor Abdurazzakovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "Raqamli direktor" axborot-boshqaruv tizimini joriy etish va undan foydalanish mexanizmlari	521
<i>Berdaliev Gulasal Abdukunduzovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda refleksiv kompetensiyalarni rivojlantirishda o'yinning ahamiyati	526
<i>Xomidova Dilorom Abduraxmonovna, Xoshimova Zuxra Sulton qizi</i>	
Current Problems of Teaching Instrumental Performance in the Field of Music Pedagogy	531
<i>Mirsadullaev Mirlaziz Mirmuslimovich</i>	
Methods of Forming the Readiness of Students With Disabilities for Lessons Using an Individual Approach.....	535
<i>Kuzieva Gulnoza Makhamadaliyevna</i>	
Pedagogical Factors in Enhancing Performance Skills in a Choral Ensemble	540
<i>Akhmedov Bakhodirkhon Sayfiddinovich</i>	
Yassaviy hikmatlarini adabiy sharhlash usuli orqali o'qitish.....	545
<i>Kenjayeva Rayhona Muzaffar qizi</i>	
Yosh suzuvchilarning jismoniy tayyorgarligini takomillashtirish usullari: kinematik zanjir va integrativ yondashuv	550
<i>Yuldashova Madina Murodjon qizi</i>	
10–13 yosh suzuvchilarning tezkorlik jismoniy sifatlarini rivojlantirish usullari: sezgir davr va sportga xos yondashuv	556
<i>Ortiqova Ma'muraxon G'ulom qizi</i>	
Yosh taekvondochilarda qat'iy tartiblashtirilgan mashqlar (pumse)da tezkorlik jismoniy sifatlarini rivojlantirish usullari	563
<i>Vahobov Asadbek Akramjon o'g'li</i>	
O'zbek jang san'ati bilan shug'ullanuvchi sportchilarning tezkorlik jismoniy sifatlarini rivojlantirishda integrativ-milliy yondashuv usuli	570
<i>Jo'raboyeva Odinaxon Umid qizi</i>	
Maktab o'quvchilarini stol tennisi sport turiga qiziqitirish va ularning umumiy jismoniy tayyorgarligini oshirish metodikasi	576
<i>Azimova Dilnoza Raximjon qizi</i>	

Tibbiy madaniyatning psixologik xususiyatlari	579
<i>Asrarchanova E'tibor Abduvahob qizi</i>	
Shaxsda agressiv xulq-atvorni shakllanishi borasida xorij psixologlarining yondashuvlari	582
<i>Xojiakbarova Dildora Abdug'afforovna</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda milliy qadriyatlardan foydalanish texnologiyalari.....	586
<i>Sodiqova Shoista Akbarovna, Lutfullayeva Iroda Abduvahob qizi</i>	
Til ta'limining hozirgi holati.....	590
<i>Kushkarbekova Marjan Usenovna</i>	
Talabalarning ijodiy rivojlanishida kretivlikning asosiy yo'nalishlari	593
<i>Alimova Gulchehra Qobilovna</i>	
Xorijiy tillarni o'rganishda yozma nutqning ahamiyati.....	596
<i>Safarova M. A.</i>	
Qoraqalpoq sinflarda o'zbek tili fanini o'qitishning lingvodidaktik asoslari.....	600
<i>Venera Allashova Tanirberdievna</i>	
Интеграция искусственного интеллекта в образование: польза или вред.....	602
<i>Karimbayev Atabek Merdanovich</i>	
Tibbiy kimyo darslarida talabalarning klinik tafakkurini rivojlantirish usullari	606
<i>Xolmurodova D. K., Safarova N. S.</i>	
Intellektual avlod – sog'lom jamiyat poydevori: tibbiyot talabalarining o'quv jarayonida kommunikativ kompetentligiga ta'sir etuvchi psixologik omillar.....	610
<i>Tursunbekova Nozima</i>	
Sportning voleybol turi bo'yicha talabalar o'rtasida musobaqalar tashkil etish va o'tkazishda raqamli texnologiyalardan foydalanish	613
<i>Roziqov Normurod Elmonovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining axborot kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	618
<i>Xalilayev Batirjon Taxirovich</i>	
Inklyuziv ta'lim sharoitida alohida yordamga muhtoj bolalar integratsiyasi va korreksiyasi.....	622
<i>Olimova Nodirabegim Ibroximjon qizi, Sulaymonova Shahnoza Alisher qizi</i>	
Sportning gandbol turi bo'yicha talabalar o'rtasida musobaqalar tashkil etish va o'tkazish texnologiyalarini takomillashtirish	626
<i>Berdiyev Jamshid Baxriddinovich</i>	
18–21 yoshdagi talaba futbolchilarning musobaqa faoliyati jarayonida hujum harakatlarining miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari	631
<i>Djemilov Temur Rasimovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining jismoniy tarbiya darslarida harakatli o'yin vositalari orqali sog'lomlashtiruvchi mashg'ulotlar samaradorligining ahamiyati.....	636
<i>Eshpo'latova Dilnoza Mamaniyoz qizi</i>	
Ota-ona bilan munosabatlarning maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga ta'siri.....	641
<i>Izaitullayeva Lazokat Eshimboyevna</i>	
Yosh futbolchilarning jismoniy tayyorligini oshirishda kompleks mashg'ulot tizimining samaradorligi.....	646
<i>Zaripova Farida Abdullayevna, Kamoliddinov Sharif Kamoliddin o'g'li</i>	
Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichida sport gimnastikasi mashg'ulotlarini rejalashtirishning ilmiy-uslubiy asoslari.....	650
<i>Mirzayev Dilshod Xamidovich</i>	
Mahalla – “jonli muzey”: 6–7 yoshli bolalarda milliy g'ururni lokal identifikatsiya orqali kuzatish modeli.....	654
<i>Omondavlatova Diyora Otabekovna</i>	
Yengil dizatriyal bolalarda nutqning bo'g'in tuzilishi va uning shakllanish xususiyatlari.....	658
<i>Pardayeva Muxlisa Furqat qizi</i>	
Ochilmagan bo'z qalblar hazor.....	662
<i>Eshpulatova Saodat Maxmatovna</i>	



Speaking Fluency Development Based on CEFR Linguistic.....	665
Abdullayeva Charos Farkhodovna	
Integrating Visual-Based Activities in English Lessons for Primary School Pupils	670
Ataullayev Fazliddin	
Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning boshlang'ich ta'lim sifat va samaradorligiga ta'siri	674
Bovanova Umida Abdurahobovna, Ashurova Dildora Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv faoliyatini rivojlantirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining roli	679
Bovanova Umida Abdurahobovna, Radjabova Gulchexra Xalbayevna	
Lotin tilini o'qitishda metodlarning qo'llanilishi va uning ahamiyati	683
Eshmurodova Shirin Oybekovna	
Nutqiy kompetensiyaning integratsion o'qitishda yangi metodlari va usullari	686
Fayzullayev Sarvar Ibrohim o'g'li	
Talabalarda affilativ motivatsiyani rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari va komponentlari	689
Omonova Nilufar Omon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ta'lim samaradorligini oshirishda gamifikatsiya elementlaridan foydalanishning o'rni	694
Ovxunov Iqboljon Abdunabiyeovich, Qodirova Sarvinoz Bahodir qizi	
Tikuv texnologiyalari asosida o'quvchilarning amaliy topshiriqlar bajarish ko'nikmalarini rivojlantirish	698
Qulmamatova Xurshida Abduxamidovna	
Bo'lajak muhandislarning xorijiy til bilish ko'nikmalarini rivojlantirishda individual va differensial yondashuvlar uyg'unligi	702
Qurbonova Nafisa Saidjonovna	
Tárbiya párin oqítw arqalı oqíwshlardín kreativ qábiletin rawajlandırıw.....	706
Reymova Gulaim	
Mirishkor toponimlarining leksik-semantik xususiyatlari	710
Ro'ziyeva Hilola Fayzulla qizi	
Taekvondochilarning jismoniy tayyorgarligini oshirish metodikasi	714
Saydaxmadov A'zamxon Valixonovich, Qosimova Nargizaxon Rustamxon qizi	
The Role of Music in Human Spiritual Development and Educational Significance.....	717
Shokirkhonov Bakhtiyorxon Botirkhonovich	
Boshlang'ich ta'limda tabiatga ongli munosabatni shakllantirishning nazariy metodologik asoslari.....	722
Sayfedinova Dildora Ikramiddinova	
Gematologik-onkologik kasalliklarga chalingan o'quvchilar uchun gosptal maktablarida ta'lim jarayonini tashkil etish	726
Isamuxamedova Dildora Raxmatillayevna, Qayumova Sabrina To'liqin qizi	
Neologizmlar – badiiy matnda uslubiy vosita sifatida	730
Ibragimova Shoira Normuminovna	
Optimisation of Technical and Physical Potential in the Implementation of the Rotational Method of Pushing the Core.....	733
Tajimbetov Anvar Tengelbayevich	
Magistrlarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish – kasbiy faoliyatda o'z-o'zini shakllantirish omili sifatida.....	736
Turmatov Jaloliddin Raxmatullayevich	
Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarda informatsion-analitik kompetentlikni rivojlantirish modeli	743
Usmonova Kamola Erkinovna	
Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining ijtimoiy lingvistik kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmlari.....	749
X. A. Suyunova	
Tinglab tushunish kompetensiyasini rivojlantirishda autentik materiallarning o'rni	752
Xudoyberdiyeva Zumrat Xudayberdiyevna	
Motivatsiya – inson faoliyatini harakatga keltiruvchi psixologik omil sifatida	756
Yo'ldoshev Javlon Ablanazar o'g'li	

Цифровые технологии и искусственный интеллект в обучении иностранным языкам: теоретико-методологический анализ	760
<i>Абидова М. И., Абидова Д. М.</i>	
Сюжетно-ролевая игра как способ психоэмоционального развития детей дошкольного возраста, находящихся на длительном лечении.....	764
<i>Амитова Майисия Рахмателлаевна</i>	
Эффективные приемы презентации лексики на уроках иностранного языка	767
<i>Гилязиева Насиба Михайловна</i>	
Речевые действия в методике формирования коммуникативной компетенции при обучении РКИ...	770
<i>Ислямова Сония Юнусовна</i>	
Трансформация ценностей, связанных с физической активностью, у представителей разных поколений: результаты современных исследований	779
<i>У. Ш. Салимов</i>	

AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFAT VA SAMARADORLIGIGA TA'SIRI

Bovanova Umida Abduvahobovna

Toshkent amaliy fanlar universiteti o'qituvchisi v.b dotsent

Ashurova Dildora Baxtiyor qizi

Toshkent amaliy fanlar universiteti talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada boshlang'ich ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) foydalanishning sifati va samaradorligiga ta'sir etuvchi omillar tahlil qilinadi. Bugungi raqamli davrda AKT o'quv-tarbiya jarayonining ajralmas qismi bo'lib, o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirish, mustaqil fikrlash va ijodkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim vosita sifatida namoyon bo'ladi. Mazkur maqolada axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning boshlang'ich ta'lim sifati va samaradorligiga ta'siri ilmiy-pedagogik jihatdan tahlil qilinib, ularning o'quv jarayonidagi imkoniyatlari hamda amaliy ahamiyati yoritib beriladi. Shuningdek, o'qituvchilarning AKT kompetensiyasini oshirish, metodik yondashuvlarni takomillashtirish hamda raqamli pedagogik muhitni rivojlantirish bo'yicha taklif va tavsiyalar beriladi.

Kalit so'zlar: ta'lim, tizim, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, AKT, strategik vositalar – interaktiv taqdimotlar, elektron darsliklar, multimedia resurslari, ta'limiy platformalar, raqamli texnologiya, baholash, vosita, o'quv jarayoni, an'anaviy ta'lim, usul, integratsiya.

Abstract: This article analyzes the factors affecting the quality and effectiveness of the use of information and communication technologies (ICT) in primary education. In today's digital era, ICT is an integral part of the educational process and serves as an important tool for activating students' cognitive activity, developing independent thinking, and enhancing creative skills. The article examines the impact of the use of information and communication technologies on the quality and effectiveness of primary education from a scientific and pedagogical perspective, highlighting their potential and practical significance in the educational process. It also provides suggestions and recommendations for improving teachers' ICT competence, enhancing methodological approaches, and developing a digital pedagogical environment.

Key words: education, system, information and communication technologies, ICT, strategic tools – interactive presentations, electronic textbooks, multimedia resources, educational platforms, digital technology, assessment, tool, learning process, traditional education, method, integration.

Аннотация: В данной статье анализируются факторы, влияющие на качество и эффективность использования информационно-коммуникационных технологий (ИКТ) в процессе начального образования. В современную цифровую эпоху ИКТ являются неотъемлемой частью образовательного процесса и важным инструментом активизации познавательной деятельности учащихся, развития самостоятельного мышления и творческих навыков. В статье анализируется влияние использования информационно-коммуникационных технологий на качество и эффективность начального образования с научно-педагогической точки зрения, подчёркивается их потенциал и практическое значение в образовательном процессе. Также предлагаются рекомендации по повышению компетентности учителей в области ИКТ, совершенствованию методических подходов и развитию цифровой педагогической среды.

Ключевые слова: образование, система, информационно-коммуникационные технологии, ИКТ, стратегические инструменты – интерактивные презентации, электронные учебники, мультимедийные ресурсы, образовательные платформы, цифровые технологии, оценивание, инструмент, учебный процесс, традиционное образование, метод, интеграция.



KIRISH

Zamonaviy ta'lim tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) samarali foydalanish ta'lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Globallashtirish va raqamli jamiyat sharoitida ta'lim jarayonining mazmuni, shakl va uslublari tubdan yangilanib, o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan ehtiyojlari va qiziqishlari o'zgarib bormoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 22-avgustdagi PQ-357-son'li "2022-2023-yillarda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasini yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori qabul qilinib, unda IT-ta'lim xizmatlarini rivojlantirish, startap loyihalarini qo'llab-quvvatlash, kadrlar tayyorlash va sertifikatlashtirish tizimini kuchaytirish kabi ustuvor yo'nalishlar belgilandi. Ushbu qarorlar boshlang'ich ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qildi. Prezidentning "Axborot texnologiyalari sohasida ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish va ularni IT industriyasi bilan integratsiya qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori AKTdan foydalanishning metodik asoslarini shakllantirish, elektron darsliklar va ta'limiy platformalarni keng joriy etish bo'yicha vazifalarni belgilaydi. Ushbu qaror o'qituvchilarni malaka oshirish kurslariga jalb qilish va ularning texnologik savodxonligini oshirishni ham nazarda tutadi. Shuningdek, "Raqamli O'zbekiston - 2030" strategiyasi doirasida ta'limda raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish, elektron xizmatlar va interaktiv resurslardan foydalanishni kengaytirish bo'yicha amaliy chora-tadbirlar ishlab chiqilgan. Bu esa boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning bilimlarni mustaqil o'zlashtirishini, darsdagi faolligi va qiziqishini oshirishga xizmat qiladi.

Mazkur farmon va qarorlarda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini maktablarda samarali joriy etish, ta'limiy resurslarni yangilash hamda o'quvchilarning zamonaviy kompetensiyalarini shakllantirish masalalari muhim o'rin tutadi. Ushbu hujjatlar natijasida ta'lim sifati sezilarli darajada oshishi, dars jarayoni interaktiv va qiziqarli bo'lishi, shuningdek, o'quvchilarda ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalari rivojlanishi mumkin. Umuman olganda, ushbu qarorlar axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishni ta'lim jarayoniga tizimli ravishda joriy etish, o'qituvchi va o'quvchi faoliyatini samarali tashkil etish hamda boshlang'ich ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiluvchi strategik hujjatlar sifatida e'tirof etiladi. Shu bilan birga, AKTni dars jarayoniga integratsiya qilishni ilmiy asoslash va amaliy natijalarni muntazam kuzatib borish imkonini beradi. Boshlang'ich ta'limda sifat va samaradorlikni ta'minlash o'quvchilarda tayanch bilim, ko'nikma va kompetensiyalarni shakllantirish bilan bevosita bog'liqdir. Ushbu jarayonda AKT vositalari - interaktiv taqdimotlar, elektron darsliklar, multimediyalar, ta'limiy platformalar va raqamli baholash vositalari o'quv jarayonini jonlantirib, an'anaviy ta'lim usullarini samarali tarzda boyitishga xizmat qiladi. Bu esa o'quvchilarning darsdagi faolligini oshirishga, bilimlarni ongli va mustahkam egallashiga sharoit yaratadi. Shu bilan birga, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan maqsadga muvofiq foydalanish pedagogdan yuqori darajadagi metodik tayyorgarlikni, zamonaviy yondashuv va ijodiy fikrlashni talab etadi. AKTni ta'lim jarayoniga puxta integratsiya qilish orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarining individual imkoniyatlarini hisobga olish, differensial va shaxsga yo'naltirilgan ta'limni amalga oshirish imkoniyati kengayadi. Natijada ta'lim sifati va samaradorligi sezilarli darajada oshadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Bugungi kunda boshlang'ich sinf bosqichida ta'lim sifati va samaradorligini oshirishda yangi pedagogik metodlar, raqamli vositalar va interaktiv yondashuvlarning ahamiyati ortib bormoqda. Ushbu tadqiqot axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning boshlang'ich ta'lim sifati va samaradorligiga ta'sirini aniqlashga qaratilgan bo'lib, unda ilmiy-pedagogik yondashuvlar asosida kompleks tadqiqot metodlari qo'llanildi. Tadqiqot jarayonida nazariy va empirik usullarning uyg'unligi ta'minlanib, o'rganilayotgan muammoning mazmuni chuqur tahlil qilindi. Tadqiqotning nazariy asosini pedagogika va ta'lim texnologiyalari sohasidagi ilmiy adabiyotlar, normativ-huquqiy hujjatlar, zamonaviy ta'lim konsepsiyalari hamda boshlang'ich ta'limda AKTdan foydalanishga oid ilmiy qarashlar tashkil etadi. Ushbu manbalar asosida muammoning dolzarbligi, tadqiqotning maqsad va vazifalari aniqlashtirildi. Empirik tadqiqot jarayonida kuzatish, suhbat, so'rovnoma hamda pedagogik tajriba-sinov metodlaridan foydalanildi. Kuzatish metodi orqali boshlang'ich sinflarda AKTdan foydalanilgan darslarning o'quv jarayoniga ta'siri, o'quvchilarning faolligi va bilimlarni o'zlashtirish darajasi o'rganildi. Suhbat va so'rovnoma metodlari yordamida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining AKTdan foydalanish bo'yicha tajribasi, munosabati hamda duch kelayotgan muammolari aniqlandi.

Pedagogik tajriba-sinov ishlari jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarining bilim darajasi, o'quv motivatsiyasi va dars jarayonidagi ishtiroki AKT qo'llanilgan hamda an'anaviy ta'lim asosida olib borilgan mashg'ulotlar orqali taqqoslab tahlil qilindi. Tajriba natijalari ta'lim samaradorligini aniqlashda muhim ko'rsatkich sifatida xizmat qildi. Olingan ma'lumotlarni qayta ishlash va umumlashtirishda taqqoslash, tizimlashtirish, umumlashtirish hamda tahlil metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot natijalari AKTdan boshlang'ich ta'lim jarayonida maqsadga muvofiq foydalanish ta'lim sifatini oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishini ilmiy jihatdan asoslash imkonini berdi.



1-jadval: Tadqiqot metodlari va ularning funksiyasi

Metod	Vazifasi	Natija
Pedagogik kuzatish	O'quvchilarning darsdagi faolligi va AKTdan foydalanish darajasini aniqlash	O'quv jarayonining samaradorligi baholanadi
Suhbat va so'rovnomalar	O'qituvchilarning tajribasi va muammolarini aniqlash	AKTni tatbiq etish amaliyoti o'rganiladi
Pedagogik tajriba-sinov	Bilim darajasini AKTdan foydalangan va an'anaviy darslarda taqqoslash	Natijalar empirik asosda ko'rsatiladi
Taqqoslash va tahlil	Ma'lumotlarni sistemlashtirish va natijalarni baholash	Xulosa chiqarish va takliflar ishlab chiqish

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) boshlang'ich ta'limda foydalanish o'quv jarayonini vizuallashtirish, darslarning qiziqarliligini oshirish va o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirish orqali ta'lim sifatini sezilarli darajada oshiradi. AKT darslarni interaktiv, rang-barang va tushunarli qilish orqali o'quvchilarning o'zlashtirish samaradorligini yuksaltiradi. AKTdan foydalanishning ta'lim sifatiga asosiy ta'siri quyidagilardan iborat:

- vizual va interaktiv ta'lim – multimedia vositalari (videolar, taqdimotlar) murakkab mavzularni tushunishni osonlashtiradi;
- motivatsiyani oshirish – o'yin shaklidagi dasturlar va interaktiv topshiriqlar kichik yoshdagi o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi;
- ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish – badiiy-ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishda raqamli vositalar muhim o'rin tutadi;
- o'qituvchi mahorati – o'qituvchilarning AKTni qo'llashi darslarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan boyitishga imkon beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

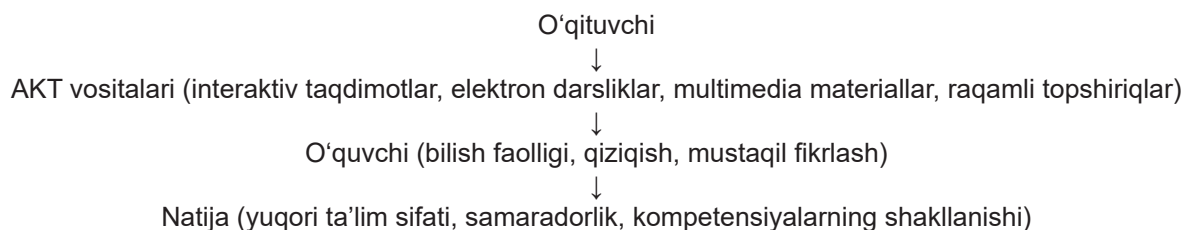
Boshlang'ich ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish masalasi so'nggi yillarda ko'plab mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy tadqiqotlarida keng yoritilgan. Ushbu tadqiqotlarda AKTning ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirish hamda zamonaviy kompetensiyalarni shakllantirishdagi o'rnini turli jihatlardan tahlil qilingan. Xorijiy pedagogik adabiyotlarda AKTning ta'lim jarayoniga integratsiyasi konstruktivistik yondashuv asosida talqin etilib, o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim vosita sifatida baholanadi. 2026-yilda Hindistonda bo'lib o'tadigan "Digital Inclusion Summit" kabi xalqaro tadbirlarda ta'limda texnologiyalarning inson markazli yondashuv asosida qo'llanilishi zarurligi ta'kidlanmoqda, ya'ni texnologiya ta'limni samaraliroq qilish bilan birga teng imkoniyat yaratishga ham xizmat qilishi kerakligi qayd etilmoqda. Tadqiqotchilar raqamli ta'lim resurslari, interaktiv platformalar va multimedia vositalari o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishi, bilimlarni vizual va amaliy tarzda o'zlashtirishga yordam berishini ta'kidlaydilar. Shuningdek, AKT asosidagi ta'lim shaxsga yo'naltirilgan yondashuvni amalga oshirish imkonini berishi ilmiy jihatdan asoslab berilgan. Mahalliy olimlar tomonidan olib borilgan ilmiy izlanishlarda boshlang'ich ta'limda AKTdan foydalanish pedagogik jarayonni modernizatsiya qilishning muhim sharti sifatida ko'rib chiqiladi. Ularning fikricha, elektron darsliklar, ta'limiy dasturlar va interaktiv mashg'ulotlar o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish sifatini oshirish bilan birga mantiqiy fikrlash, ijodkorlik va muammoli vaziyatlarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, AKTdan foydalanishda o'qituvchining metodik tayyorgarligi va texnologik savodxonligi hal qiluvchi omil ekanligi alohida ta'kidlanadi.

Ba'zi tadqiqotlarda AKTdan foydalanish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar ham yoritilgan. Jumladan, texnik vositalarning yetarli emasligi, raqamli resurslardan noto'g'ri foydalanish hamda o'quvchilarning yosh xususiyatlarini hisobga olmaslik ta'lim samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkinligi qayd etilgan. Shu sababli olimlar AKTni boshlang'ich ta'lim jarayoniga bosqichma-bosqich va ilmiy asoslangan holda joriy etish zarurligini ilgari suradilar. 2025-yilda UNESCO va bir qator ta'lim tashkilotlari tomonidan o'tkazilgan konferensiyada zamonaviy texnologiyalar, xususan, sun'iy intellekt (AI) va raqamli vositalar ta'lim jarayonlarini tubdan o'zgartirayotgani qayd etildi. Xususan, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi o'zaro ta'sir, dars rejalari hamda amaliy metodlar texnologiyalar bilan birlashtirilmoqda, bu esa pedagoglarga yangi imkoniyatlar yaratadi va dars samaradorligini oshiradi. MAVZUGA oid adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish boshlang'ich ta'lim sifatini oshirishda katta imkoniyatlarga ega bo'lib, mazkur masala chuqur ilmiy tahlil va amaliy tajribani talab etadi. Shu bilan birga, mavjud tadqiqotlar natijalari AKTdan foydalanishning metodik jihatlarini yanada takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi.



TAHLIL VA NATIJALAR

Quyidagi model boshlang'ich ta'lim darslarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish jarayonini tizimli ravishda aks ettiradi:



Model tavsifi:

1. O'qituvchi dars jarayonini rejalashtiradi va AKT vositalarini maqsadga muvofiq tanlaydi;
2. AKT vositalari o'quv materialini vizual, interaktiv va tushunarli shaklda taqdim etadi;
3. O'quvchi faol ishtirok etadi, bilimlarni mustaqil o'zlashtiradi;
4. Natijada ta'lim sifati va samaradorligi oshadi.

Mazkur AKT modeli boshlang'ich ta'limda dars jarayonini samarali tashkil etish, o'quvchilarning ta'limiy ehtiyojlarini qondirish va zamonaviy kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi. AKT modeli asosida dars ishlanmasi.

Fan: Ona tili.

Sinf: 2-sinf.

Mavzu: Gap va uning oxiriga qo'yiladigan tinish belgilari.

Dars turi: Yangi bilim beruvchi.

Darsning maqsadi:

- o'quvchilarda gap tushunchasini shakllantirish;
- AKT vositalari yordamida mavzuni tushunarli va qiziqarli bayon etish;
- o'quvchilarning mustaqil fikrlashi va faolligini oshirish.

Darsda foydalaniladigan AKT vositalari:

- interaktiv doska;
- slayd-taqdimot;
- qisqa animatsion video;
- onlayn testlar, raqamli platformalardan foydalanilgan didaktik o'yinlar (yoki elektron topshiriqlar).

2-jadval: Dars jarayoni (AKT modeli asosida)

Bosqich	O'qituvchi faoliyati	AKT vositasi	O'quvchi faoliyati	Natija
Tashkiliy qism	Darsni boshlaydi, mavzuga yo'naltiradi	Slayd (motivatsion rasm)	Diqqatni jamlaydi	Darsga tayyorgarlik
Yangi mavzu	Gap haqida tushuntiradi	Taqdimot, video	Tomosha qiladi, savol beradi	Tushuncha shakllanadi
Mustahkamlash	Topshiriqlar beradi	Interaktiv mashq	Faol ishtirok etadi	Bilim mustahkamlanadi
Baholash	Savollar beradi	Elektron test	Javob beradi	Bilim baholanadi
Yakun	Xulosa qiladi	Slayd	Fikr bildiradi	Dars yakunlanadi

Qanday natija kutish mumkin:

- o'quvchilar gapni aniqlay oladi;
- tinish belgilarini to'g'ri qo'llaydi;
- darsga qiziqish va faollik oshadi.

Mazkur dars ishlanmasi O'qituvchi → AKT → O'quvchi → Natija modeli asosida tashkil etilib, boshlang'ich ta'limda AKTdan samarali foydalanish imkoniyatlarini namoyon etadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga asoslangan darslar boshlang'ich sinf o'quvchilarining bilimlarni o'zlashtirishini yengillashtiradi, barcha o'quvchilar bir vaqtda qatnashadi, barcha o'quvchilar bir vaqtda baholanadi, ta'lim sifati va samaradorligini



oshiradi hamda zamonaviy kompetensiyalarni shakllantiradi. Va yana shuni ta'kidlash mumkinki, tadqiqot jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning boshlang'ich ta'lim sifati va samaradorligiga ta'siri empirik ma'lumotlar asosida tahlil qilinganda, pedagogik tajriba-sinov ishlari natijalari AKT qo'llanilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish darajasi va darsdagi faolligini sezilarli darajada oshirishini ko'rsatdi.

Tahlil natijalariga ko'ra, AKT asosida tashkil etilgan darslarda o'quvchilarning mavzuga qiziqishi kuchayib, ularning faol ishtiroki ta'minlandi. Interaktiv taqdimotlar, vizual materiallar va elektron topshiriqlar o'quvchilarning abstrakt tushunchalarni osonroq anglashiga yordam berdi. Bu esa bilimlarni mustahkamlash va amaliy qo'llash ko'nikmalarining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatdi. O'quv jarayonida o'quvchilarning bilim darajasi AKTdan foydalanilgan va an'anaviy usulda o'tilgan mashg'ulotlar orqali taqqoslab o'rganildi. Natijalar AKTdan foydalangan guruh o'quvchilarida o'zlashtirish ko'rsatkichlari yuqori ekanligini ko'rsatdi. Shuningdek, ushbu guruhda mustaqil fikrlash, savol-javoblarda faollik va ijodiy yondashuv elementlari yaqqol namoyon bo'ldi. So'rovnoma va suhbat natijalari boshlang'ich sinf o'qituvchilarining aksariyati AKTdan foydalanish dars samaradorligini oshirishini e'tirof etishini ko'rsatdi. O'qituvchilar AKT vositalari yordamida o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish, differensial topshiriqlar berish va tezkor baholash imkoniyatlari kengayganini ta'kidladilar. Shu bilan birga, ayrim holatlarda texnik imkoniyatlarning cheklanganligi va vaqt taqsimotidagi muammolar mavjudligi qayd etildi. Olingan natijalar tahlili shuni ko'rsatadiki, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan maqsadga muvofiq va tizimli foydalanish boshlang'ich ta'lim sifati oshirish, o'quv jarayonini samarali tashkil etish hamda o'quvchilarda zamonaviy kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari AKTni boshlang'ich ta'lim jarayoniga ilmiy asoslangan holda joriy etish zarurligini yana bir bor tasdiqladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish boshlang'ich ta'lim sifati va samaradorligini oshirishda muhim pedagogik omil hisoblanadi. 2026-yilda maktab ta'limida eng muhim yo'nalishlardan biri – texnologiya va AKTdan faqat texnik qo'llanma sifatida emas, balki ta'lim sifati va o'quvchilarning ishtirokini oshirish vositasi sifatida foydalanishdir. Ta'lim strategiyasida texnologiya o'quv jarayoniga moslashtirilgan ko'rinishda qo'llanilishi, faqat qurilmalar bilan emas, balki pedagogik maqsadlar bilan uyg'un holda amalga oshirilishi muhim deb ko'rilmogda. AKT vositalari asosida tashkil etilgan o'quv jarayoni o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish darajasini oshirib, ularning darsdagi faolligi, mustaqil fikrlashi hamda o'quv motivatsiyasini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Boshlang'ich sinflarda interaktiv taqdimotlar, elektron resurslar va raqamli topshiriqlardan foydalanish o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mos bo'lib, ta'lim mazmunini tushunarli va qiziqarli shaklda yetkazishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, AKTdan maqsadga muvofiq foydalanish o'qituvchining metodik mahorati va texnologik savodxonligiga bevosita bog'liq ekanligi aniqlandi. Olingan xulosalar asosida quyidagi takliflar ilgari suriladi: Pedagoglarning AKT bo'yicha malakasini mustahkamlash: O'qituvchilarga AI, raqamli pedagogika va interaktiv ta'lim vositalaridan foydalanish bo'yicha muntazam treninglar tashkil etilishi lozim. Bu nafaqat texnik savodxonlikni oshiradi, balki darsni aniq metodik baholash asosida o'tkazishga yordam beradi. Personalizatsiyalangan o'quv modellarini joriy etish: AI va aqlli LMS (o'quv boshqaruv tizimlari) orqali o'quvchilarning individual o'quv yo'nalishlarini aniqlash va moslashtirish tizimi ishlab chiqilishi lozim. Bunday yondashuv o'quv samaradorligini oshiradi va har bir o'quvchining qobiliyatidan maksimal foydalanishga yordam beradi.

Inklyuziv texnologiyalarni tatbiq etish: Imkoniyati cheklangan o'quvchilarga moslashtirilgan AKT vositalari va metodikalarini joriy etish – bu nafaqat adolatli ta'lim tamoyiliga xizmat qiladi, balki ta'lim sifati umumiy darajada oshiradi. Raqamli texnologiyalar integratsiyasi uchun strategik hamkorlik: Xalqaro tashkilotlar, xususiylar sektor va ta'lim muassasalari o'rtasida samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish, texnologik innovatsiyalarni test qilish va keng joriy qilish imkoniyatini yaratadi – bunday yondashuv ta'limni tezlik bilan zamonaviylashtiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-4884-sonli Qarori. 2020-yil 6-noyabr. <https://lex.uz/docs/-5085887>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilgacha rivojlantirish strategiyasi" PQ-358-sonli Qarori. <https://lex.uz/docs/-7158604>
3. Bovanova U.A. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining atrof-muhitga ekologik ijobiy munosabatini oshirishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati. Toshkent amaliy fanlar universiteti "Ilm-fan taraqqiyoti: muammo va istiqbollari" II an'anaviy xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari, 17.12.2024.
4. Nishonov Q.X., Yusupov M.T. Boshlang'ich ta'lim metodikasi. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2020.
5. Bovanova U.A., Aytbaeva J.B. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining atrof-muhitga ekologik tarbiyasini oshirishda raqamli texnologiyalarining o'rni. www.in-academy.uz. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15220404>

- 
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari



AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №2(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.